

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-sădesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănășana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrișana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Ciococana, Chiorana, Chiseteșana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugioreană, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Hondoleana, Hunedoara, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Năălăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Oleana, Orașiana, Orientul, Panciovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcdate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Răureana, Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-sădesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Șotmușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânămărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Năzuințe zadarnice!

În țara aceasta a libertăților false, noi Români am avut până bine de curând puțința de a ne desvoltă cât de cât liber în două direcțiuni ale vieții noastre publice și anume pe terenul bisericesc-școlar și preste tot în cele culturale și apoi pe terenul economic. Când zicem: „am avut puțința” înțelegem, că adecă în aceste două direcțiuni „nu ni s'au pus” prea mari piedeci din partea puterii stăpânitoare spre a ne organiza și desvoltă. În același timp trebuie să fixăm însă și aceea, că dacă stăpânirea nu ni-a prea pus piedeci în calea progresului nostru, apoi nici ajutor nu ni-a dat și nici pe vre-o altă cale nu ni-a înlesnit propășirea. Aceasta ca să se știe! Astfel tot ce am putut realiza până acum pe aceste două terene: cultural și economic ne datorăm numai nouă înșine. Dacă am făcut mult sau mai puțin, aceasta numai pe noi ne privește, căci la ajutorul sau sprijinul statului noi ne-am cam obicinuit încă de mult a nu prea conta, fiind și așa numai zădarnic.

La ce rezultate am ajuns în cele culturale, aceasta nu ne preocupă în cadrele acestui articol și ne mărginim numai la constatarea, că în intervalul și între împrejurările, în cari am putut lucra în direcțiunea aceasta, am ajuns la rezultate destul de multămitoare. Ni-am format o gardă destul de număroasă de oameni cu carte, merită să stea în fruntea poporului nostru de aici, și

să-l conducă. Că în ce privește organizarea diferitelor noastre reuniuni culturale și chiar organizarea noastră bisericească-școlară, mai sunt încă multe de dorit, aceasta este — se înțelege — incontestabil.

Dar să vedem cum stăm în cele economice. Aici — trebuie să constatăm dela început — că nu putem fi așa de mulțămiiți, oricât ne-ar invidia unii și alții dintre aceia, cari nu ne cunosc sau nu vreau să ne cunoască mai deaproape. Dacă ne gândim bine trebuie cu multă durere să constatăm, că pe terenul economic, în această cea mai însemnată ramură a vieții noastre, n'am făcut aproape nimic, ce s'ar putea numi „sistematic și „conștiu” înspre o anumită organizație temeinică și trainică, pe care să ne sprijinim și să clădim în viitor. Trebuie să o recunoaștem aceasta, căci numai așa putem spera o îndreptare! Tot ce-am făcut până acum bun și de interes general în cele economice am făcut exclusiv sau aproape exclusiv mânați de împrejurări sau apoi din întâmplare. Aproape nu găsim — până în ultimul, chiar cel mai nou timp — vre-o instituțiune economică mai de seamă, despre care să putem afirma fără rezervă, că a fost rezultatul unor planuri anumite, concepute cu chibzuială de frunțașii neamului, în bună înțelegere și cu priceperea recerută. E un lucru destul de curios acesta și merită să ne cugetăm puțin asupra lui.

De ce nu se lucrează la noi sistematic și cu mai mult interes pentru consolidarea noastră pe terenul economic? Iată între-

barea ce ni se impune! Trebuința de a ne concentra rândurile și a lucra mai cu sistem în cele economice se constată și s'a constatat și în trecut de atâtea ori în ziarele noastre și mai ales în Revista aceasta, dar rezultate aproape nu s'au arătat. S'a raportat despre stări primitive în ale agriculturii ramul principal în economia noastră națională, apoi despre lipsa claselor noastre de mijloc: comercianți și industriași, arătându-se și căile pe cari le credeam unii sau alții de prielnice pentru ajungerea la bunăstare și progres. S'au făcut apeluri la instituțiunile noastre diferite pentru propagarea și punerea în praxă a acestor idei și tot astfel s'a apelat în atâtea și atâtea rânduri la bărbații cu rol conducător în viața poporului nostru, ca să înceapă aceștia măcar și pe cale privată deocamdată o acțiune de consolidare, însuflețind fiecare jurul său și pe aceia, la cari are vre-o influență pentru ideile de muncă sistematică și conștie pentru organizarea pe terenul economic. Dar toate aceste apeluri etc. au răsunat și răsună în pustiu spre paguba și răul nostru obștesc.

Lucrăm răslețiți și avem ambiția puțin justificată de-a clădi fiecare dintre noi din fundament ceva, fără a ne bate capul cu aceea, ce alții mai înaintea noastră au clădit. Așa se întâmplă apoi aceea, că — vorbind d. e. despre bănci — acolo unde este o bancă, în loc să o întărim pe aceasta cu material nou și să o împropățăm cu puteri nouă, mai bine îi punem o altă bancă în coaste. Și aceasta se face la noi și în alte chestiuni de interes economic. Avem d. e. numai câteva reuniuni de meseriași. Dintr'un motiv sau altul — la orice caz fără importanță — o seamă de nemulțămii, de pildă cu conducerea celei existente vechi, în loc să o sprijinească și să o îndrepte, mai bine o părăsesc și peste drum de ea fac altă reuniune nouă. Apoi ceartă și zizanie între ele și nici decum emulare cinstită de-a fi care mai de care la locul ei.

Dar e drept că chiar și munca intelectuală a celor cari vin în ziare cu îndemnuri noi și cu propagarea de idei pentru organizare este adeseori așa de răslețită și de puțin sistematică, încât ai crede că fiecare gazetar ori publicist, care se ocupă la noi cu asemenea chestiuni evită anume să cetească și să se ocupe cu aceea ce scriu alții. Poate că și acesta este unul din motivele, pentru care propagarea de idei de muncă solidară și conștie în cele economice nu prinde, ci rămâne vorbă 'n pustie. Dar apoi și alte motive mai contribue la aceasta. Să nu fie cu supărare, dar trebuie să presupunem că mulți

dintre fruntașii noștri par a nu fi ajuns încă la convingerea, că întărindu-se în cele economice și ajungând la bunăstare „obștea noastră“, poporul nostru, prin aceasta și-au întărit înșiși poziția lor și a instituțiunilor, ce eventual conduc. Să se pună fiecare pe un punct de vedere egoistic „cinstit“ când judecă asupra acestui lucru și se va convinge, „că este cu adevăr“. Lucrând pentru ai tăi, lucrezi pentru tine însuși. Să nu mai declamăm cu idei vage, ci să căutăm a ne convinge fiecare de tăria acestui adevăr și să lucrăm în frunte cu conducătorii instituțiunilor noastre culturale și economice existente pentru luminarea poporului nostru și aducerea lui la bunăstare. Să căutăm a ne pătrunde pe noi înșine și pe alții de adevărul, că lucrând în unire și sincer unii pentru alții ne întărim și singuraticii și mergem sigur spre progres. În special conducătorii școalelor și mai ales ai seminariilor noastre, apoi ai diferitelor noastre reuniuni, bănci etc. să lucreze în șirul dintâi mână în mână, întregindu-se unii pe alții, iar presa noastră să caute a fi mai atentă, mai consecventă în tractarea chestiunilor noastre economice și să încunjure așa numitele „conflicte“, cari destramă, nu închiagă rândurile.

Altfel vom fi condamnați încă multă vreme la o viață economică răsleată și deci fără putere și multe energii se vor cheltui în zadar pentru scopuri prea puțin de folos neamului, iar emanciparea noastră economică va întârzi, devenind cu atât mai anevoioasă.

S. Roșca.

Considerațiuni asupra Agriculturii și Cooperăției în Danemarca.

După o statistică, Danemarca este o țară, care are o suprafață de 38,000 km. p. și o populație de aproape 3 milioane locuitori, ceea ce revine vre-o 75 de inși pe 1 km. p. Creșterea anuală a populației comparată cu a țării românești este mai mică cu 1.15%; are însă avantajul că Danezul trăiește mai mult în țara lui și nu emigrează decât un număr foarte mic. Numai în Germania găsim ceva mai mulți, vre-o 20,000. Majoritatea celor emigrați sunt lucrători pe la fabrici, pe când ocupația principală a locuitorilor indigeni este agricultura, o ocupație pe cât de cinstită, pe atât de bănoasă în Danemarca. Aceștia fiind mulți și locurile relativ neîndestulitoare, mica proprietate este răspândită aproape pretutindeni. Cu toate acestea s'au făcut toate eforturile ca exploatarea agricolă să fie în conformitate cu ultimele faze ale progresului în agricultură și de aceea, deși întinderea cultivabilă de pământ e mică, totuș e suficientă să îndeșteze trebuințele locuitorilor și chiar să acopere lipsurile altor țări vecine. Lucrul acesta este în relief din diferența între import și export.

În 1907 Danemarca a importat pentru suma de 300 milioane diferite materii prime și mai cu seamă instrumentele agricole cele mai perfecționate și a exportat în schimb pentru suma de 570 milioane diferite feluri de produse alimentare: boi și vaci, carne de porc, unt, ouă, lână, piei netăbăcite, metale brute, etc.

Azi Danemarca este una din țările, cari stau foarte bine din punct de vedere al exportului, care constă mai ales din astfel de articole, ce provin direct din munca accesorie a țaranului, fără să fie stănjinit dela ocupațiile agricole.

Danemarca are legături comerciale mai ales cu Rusia, Germania și Anglia. Din Rusia importă în special turte de în și ouă, care fiind mai ieftine se consumă în țară, iar ouăle daneze fiind mai mari și mai grele se exportează în Anglia.

Din Germania se importă grâu și cafea, iar din Anglia cărbuni și instrumente agricole și exportându-se carne și șuncă aproximativ de 80 milioane, unt de 171 milioane, iar ouă de 27 milioane lei.

Dacă privim Danemarca din punct de vedere al căilor de comunicație, găsim 150,000 km. cale ferată, care aparține particularilor și societăților, și 200,000 km. aparținând statului. Din acești 350,000 km. de cale ferată, ne putem face idee că Danemarca e străbătută de o bogată rețea de cale ferată și aproape toate centrele unde se practică vre-o exploatare mai însemnată își are și calea ferată fie particulară, fie a statului. Din această cauză transporturile fiind convenabile, prețurile sunt foarte avantajoase, mai ales ale produselor indigene. Șoselele foarte număroase leagă între ele mai toate satele și sunt ținute în cea mai perfectă stare, însoțite în toată lungimea lor de pomi pe ambele părți, dându-le aspectul unor bulevarde.

* * *

Dacă Danemarca a ajuns la starea de înflorire de azi, servind de exemplu tuturor națiunilor, apoi aceasta se datorește desigur, nu împrejurărilor naturale ale solului și ale climei, nu, căci dacă aruncăm o privire asupra evoluției agriculturii în Danemarca, putem vedea că pe la 1872 aceasta era o țară săracă, în care mlaștinile, lacurile, clima și starea morală a țaranului lăsau mult de dorit. Starea vitelor era cât se poate de rea, puținele locuri, ce se cultivau aveau să întâmpine neajunsuri climaterice, așa că locuitorul în descurajarea de care era cuprins, se mulțumea să-și acopere nevoile mai mult cu pescuitul.

Istoria ne mai spune că tot prin acest timp Danemarca era turburată de mai multe războaie cu Prusia și Austria pentru provinciile Schleswig și Holstein. Aceste hărțueli au contribuit și mai mult la nesiguranța avutului și de aceea totul se făcea cu sfială și neîncredere. Ori, aceste stări sufletești numai spre progres nu puteau îndemna spiritele decăzute și copleșite de greutate ale poporului danez.

Starea aceasta însă nu dură mult timp, căci voiața și tenacitatea caracterului danez — ca a tuturor popoarelor nordice — îndreptară pașii poporului spre înalta, ce-i ducea la locul ce-l ocupă azi. Cu o stăruință și răbdare dusă la extrem s'au așternut pe muncă — și cel mic cu brațele și ascultarea, și cel mare cu capul și sfatul — și mână în mână, lăsând cu totul la o parte luptele și interesele politice, au început să răspândească ideea de solidaritate, de unire, drept salvatoare și unire nu numai în ramurile industriale și comerciale, dar mai cu samă unire în agricultură.

În adevăr, prin scrieri, conferințe, prin contribuțiuni, s'a reușit a se înființa câteva societăți agricole,

cari azi prin numărul și activitatea lor fac fala Danemarcei. Ca orice lucru, la început aceste societăți au mers greu, căci individualismul era prea înrădăcinat în caracterul țaranului, spre a-l putea convinge ușor la grupări sociale. Apoi egoismul este patima omului singuratic și până nu reușești să alungi aceste slăbiciuni sufletești, nu poți tinde spre progresul realizat prin societăți.

Scopul acestor asociații agricole era de a îndreptă starea decadentă a agriculturii daneze, a vitelor, de a introduce cele mai perfecționate instrumente agricole, de a alcătui capitalurile necesare diferitelor exploatațiuni agricole și altele. Pe de altă parte statul, urmărind aceleaș scopuri de regenerare economică, înființă mai multe școli de agricultură, subvenționând și pe cele înființate de particulari, alcătuiți expoziții agricole și de animale, acordând premii de încurajare, aprobă inițiativa societății de agricultură de a înființa funcția de profesor de agricultură ambulant, al căror rol îl vom vedea mai târziu.

Și așa mână în mână cu societățile agricole, ideea de solidaritate se răspândi și se infiltră așa de adânc în sufletul țaranului, încât astăzi aproape nu găsim comună, în care să nu existe vre-o societate și nici țaran care să nu fie membru al unui fel de societate.

Numai prin această asociație s'au putut rezolva în Danemarca mai toate problemele economice, îmbunătățind tot mereu soarta țaranului din toate punctele de vedere, atât moral, cât și material și intelectual. Ba statul în timpul de azi a rămas pe planul al doilea, mărginindu-se mai mult la aprobări și subvenționări, totul pornind din inițiativă particulară. Din această cauză, la alcătuirea legislațiilor referitoare la agricultură, comitetele de conducere al marilor asociații agricole au un rol foarte însemnat și sunt consultate cu multă atenție.

Dar în Danemarca nu numai aceste societăți au luat mare dezvoltare, ci tot felul de asociații, care urmăresc binele comun, spre deosebire de Anglia și Belgia, unde se dă mai multă atenție societății de consumație în comun, în Germania și Italia celor de economie, iar în Franța mai ales sindicatelor agricole.

(Va urma).

Depunerea obligatoare a acțiilor pentru adunarea generală.

Intr'un caz concret Curia reg. a enunțat, că în statutele societății pe acții se poate lua în mod valid dispoziția, că în adunarea generală are drept de vot, drept de a-și ridica cuvântul și a face propuneri numai acela, care a fost înscris ca acționar în registrul acțiilor cu 3 luni înainte de adunarea generală și care și-a depus acțiunile pentru adunarea generală într'un timp și la un loc anumit. Dacă acționarul nu se conformează acestor cerințe, atunci nu poate ataca hotărârile adunării generale pe baza §-lui 174 al. L. C., pe motiv, că prezidentul i-a detras cuvântul și nu a admis să se petraceze propunerile sale, excepționând cazul că poate documenta, că a fost împiedecat a depune prealabil acțiunile prin o procedură ilegală a societății pe acții.

Hotărîrea aceasta a Curiei reg., dacă nu ne înșelăm, a fost provocată în urma atacării hotărârilor

adunării generale din anul trecut a uneia din băncile noastre. Nu va fi deci fără interes a cunoaște și motivele aduse de cele trei foruri judecătorești.

Controversată a fost chestiunea, dacă acționarul reclamant a avut sau nu drept a face propuneri și a vota în adunarea generală.

Conform §-lui 157, punct 9 al legii com. dreptul de vot al acționarilor și modul de exercitare al aceluia au să le stabilească statutele societății; tot acestea au să normeze, conform punctului 8 al aceluiaș §, și ordinea desbaterilor în adunarea generală și modul cum au a se aduce hotărârile.

În sensul §-lui 19 al statutelor societății, drept de vot au în adunarea generală acei acționari, cari au fost înscrși cu 3 luni înainte de adunarea generală în registrul de acții al societății și și-au depus acțiunile în timpul și la locul fixat în acest §. Iar § 23 al statutelor, acoardă acestor acționari dreptul de a-și ridică cuvântul în cursul desbaterilor la fiecare obiect de două-ori.

După-ce legea com. lasă cu totul în grija statutelor satorirea ordinii desbaterilor, dispoziția cuprinsă în statute, că dreptul de a-și ridică cuvântul în adunarea generală îl au numai acționarii amintiți în § 19 este validă.

Iar după-ce pâritorul nu și-a depus acțiunile la locul și timpul cerut de § 19 al statutelor, el a fost lipsit nu numai pe dreptul de vot, dar și de dreptul de a face propuneri, prin urmare nu este în drept a ataca hotărârile adunării generale pe baza §-ului 174 al legii com., sub cuvânt că prezidentul i-a detras cuvântul și nu a admis la desbatere propunerea sa.

Din punctul de vedere al exerciării dreptului de vot și al dreptului de a face propuneri este irelevant, că acțiunile pâritorului au fost puse sub sechestru criminal de însuși institutul pârît, pentru-că la exerciarea drepturilor amintite nu este hotărîtoare împrejurarea, că membrii direcțiunii au știut că unde se află acțiunile, — ci faptul, dacă acțiunile în adevăr s'au depus ori nu la locul și în timpul prevăzut în § 19 al statutelor.

Sentința instanței prime, a tribunalului din Cluj a fost aprobată și de Tabla reg., pe baza motivelor sale, dar și din motiv că pâritorul a avut puțința să ceară dela judecătoria ca acțiunile sale puse sub sechestru criminal, să fie prezentate conform statutelor pentru adunarea generală, după cum s'a întâmplat aceasta la adunarea generală premergătoare — dar n'a făcut-o.

Curia reg. în fine încă a aprobat sentința forului al doilea, pe baza motivelor aduse de instanța primă, precum și din motiv, că nu s'a putut stabili, că pâritorul a fost împiedecat la depunerea acțiunilor prin vre-o procedură ilegală a societății pârîte.

Băncile populare din România în 1909.

Pe zi ce trece, Băncile populare înființate în cercurile sătești iau un avânt tot mai mare. Așa de pildă până la data de 31 Decembrie 1909 după anuarul statistic al Casei centrale a Băncilor populare, numărul Băncilor sătești se ridică la 2,543, cu un capital subscris de 42.775,313 lei. La această dată bilanțul general al Băncilor populare din întreaga țară s'a încheiat cu un total la activ și pasiv de 157.089,524 lei, care se repartizează astfel pe diferite capitole:

La activ cassa 2.762,386 lei, impru naturi acordate diferiților debitori 66.592,505 lei, creanțe transmise de Creditul agricol 1.197,560 lei, dobânzi de încasat de la creditul agricol, depuneri 20.325 lei, mobile 444,933 lei, dobânzi datorite 762,171 lei, dobânzi la efecte de plată reportate pe anul 1910 în sumă de 143,601 lei, diferite conturi 3.747,349 lei.

La pasiv capitalul social vărsat la aceste Bănci este de 49.034,211 lei, s'au împărțit dividende pe anul 1909 o sumă de 3.969,928 lei, s'au depus spre fructificare la bănci suma de 7.910,579 lei și s'au distribuit dobânzi depunătorilor o sumă de 317,840 lei; s'au plătit efecte din creanțe transmise Creditului agricol o sumă de 796,128 lei și numerar la casa centrală suma de 4.653,665 lei, casei centrale ca cont curent suma de 939,931 lei, dobânzi acționarilor 36,757 lei, rezervat fondului cultural 4.115,220 lei, păstrat la fondul de rezervă 119,443 lei, dobânzi reportate pe anul 1910 suma de lei 237,484, ca fond pentru amortizarea mobilierului 1.714,726 lei, diferite conturi 1.873,010 lei.

Întreagă această mișcare, pusă în afaceri de Bancă, reprezintă economiile a 402,938 membri, cari luați după profesiune sunt 366,418 plugari muncitori de câmp, 7,304 comercianți de la sate, 7,977 meseriași cari se îndeletnicesc cu munca trebuințelor casnice la sate, 9,358 diferiți funcționari de pe la administrațiile sătești, 3,593 diferiți proprietari și 4,354 învățători.

*

În rezumat bilanțul general al Băncilor populare din întreaga țară s'a încheiat la finele anului 1909 cu o sumă de 75.708,925 de lei, capitalul social vărsat a fost de 49.034,211 lei, s'au acordat imprumuturi în cursul acestui an de 66.592,505 lei și s'au distribuit dividende de 3.969,927 lei.

Băncile populare sunt în plină prosperare și în dezvoltarea economică a satelor, ele reprezintă un factor de mare importanță.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Soțul ca reprezentant al soției în adunarea generală. Soțul poate reprezenta pe soția sa în adunarea generală în calitate de acționar, chiar și fără o plenipotență specială.

După-ce soțul, în sensul statutelor, este îndreptățit a-și reprezenta soția în adunarea generală, faptul că această calitate a sa n'a fost anunțată prealabil nu poate servi ca motiv de a fi exchis dela desbaterile adunării generale.

(Curia reg. sub Nr. 1087/1910 dela 24 Februarie 1911.)

*

Validitatea semnării acțiilor fără semnare. Prin faptul, că a făcut plătiri asupra acțiilor, plătitorul (viitorul acționar) a confirmat, că declarația referitoare la subscrierea acțiilor provine dela dănsul.
(Curia reg. sub Nr. 950/1910 dela 15 Februarie 1911.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 13 Aprilie 1911.

Deși numărul este abundent pe toate piețele mari externe, și special în London, totuși o nouă reducere a ratei engleze nu se mai poate prevedea în timp apropiat. Imprumuturile de stat plasate în London în primul cvartal din anul curent sunt cu mult mai mici decât în anul trecut. Astfel capitalul englez se oferă acum pe piețele continentale, concurând cu capitalul francez. Discontul particular pe ambele piețe mondiale e aproape același.

Situația pieții germane s'a ameliorat în săptămâna întâi în măsură mulțămitoare reducându-se biletele în dare cu 204 milioane M. la 78 milioane. Discontul particular notează $2\frac{7}{8}\%$.

Piața internă nu poate arăta o ameliorare mulțămitoare după încordarea neașteptată de finea cvartalului. Până când la 7 Aprilie 1910 Banca Austro-Ungară dispunea de 146.2 milioane K libere de dare, în anul acesta ameliorarea abia a fost de 46.2 milioane K, rămânând Banca încă cu 68 milioane K în dare. Oferta e mică și abia poate satisface cererile reduse, până când altădată pe timpul acesta eră abundență de numărare.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Corvineana”, institut de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara și-a încheiat bilanțul pro 1910 cu Active totale de K 961,500, Venit brut K 89,300 și Profit curat K 27,900, față de anul 1909 un plus de K 79,000, la Active totale — K 3,000, la venitul brut și un minus de K 1,800 la profitul net. În active arată creșteri mai însemnate: Escontul cu K 100,000 ajungând la suma însemnată de K 779,000, pe când imprumuturile cu obligațiuni au scăzut cu K 82,000 arătând cu finea anului 1910 K 31,500. În Pasive: Depunerile au crescut cu cca K 105,000 ajungând la starea de K 738,000. Această bancă n'a avut reescont cu 31 Decembrie 1910, ba din contră — lucru de mirat — a avut depuneri proprii K 50 000. De notat este că având capitalul societar numai de K 70,000 rezervele ating cifra de K 93,000, iar profitul net al anului 1910 face cam 40% din capitalul societar. Anul încheiat 1910 este al XV-lea în viața institutului.

Sălăgiana, institut de credit și economii societate pe acții în Jibou. Bilanțul cu 31 Decembrie 1910 (al 13-lea) al acestui institut de bani al nostru arată: Active K 1.550.000 (în 1909 K 1.453.000), Venit brut K 133,700 (în 1909 K 124,400) și Profit net K 35,000 (în 1909 K 32,800). Au crescut: Escontul cu K 164,000 la K 1.158,000, imprumuturile ipotecare cu K 37,000 la K 275,000 și Efectele cu K 8,000 la K 58,000. Din

Pasive au crescut Rezervele cu cca. 15.000 atingând în 1910 cifra de K 96,000, apoi Depunerile cu 20,000 și Reescontul cu 51,000, cifrându-se cele dintâi cu K 716,000 iar Reescontul cu K 444,000. Capitalul societar al acestei bănci este de K 200,000.

„Zărăndeana”, institut de credit și economii societate pe acțiuni în Bărn. Din Bilanțul cu 31 Decembrie 1910 extragem următoarele date mai importante: Activele totale ating cifra de K 460,800, Venitul brut K 51,000 și Profitul net K 17,000, față de anul 1909 creșteri de K 37,000 K 4,400 și K 2,800. Au crescut: Escontul cu cca K 41,000 ajungând la K 327,500 în Active, iar în Pasive Reescontul cu K 30,000 la K 115,600, și Rezervele cu K 6,000 la K 43,000. Depunerile au scăzut cu cca K 2,000, cifrându-se la 31 Decembrie 1910 cu K 205,000.

Acest bilanț este al 13-lea dela înființarea institutului. Capitalul social este de K 64,000.

CRONICA.

Revisiunea și institutele de bani. „Asociația regnicolară a institutelor de bani din Ungaria” (Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetsége) a hotărât a convoca pe 25 Mai a. e. un congres regnicolar al institutelor de bani, în care va forma obiect principal de discuțiune *reforma institutelor de bani*. Referatul principal îl va prezenta prof. univ. Iankovich B. Părerea „Asociației” asupra acestei chestiuni este următoarea: Institutele de bani din Ungaria în majoritatea lor sunt fondări solide și reale, cari nu au nici o trebuință, ca pentru știrbirea autonomiei lor, să fie supuse la revizie oficială. Revizia o săvârșesc foarte temeinic și cu cunoștință de cauză institutele de bani creditoare, când deschid credit la o bancă. Revizia aceasta internă este mai prețioasă și mai de importanță pentru creditor decât orice altă revizie. Ea se efectuează deja de ani de zile cu succes și prin revizorii experți ai „Asociației”, care se nizuiește, ca pe lângă revizia băncilor creditoare și fără nici o forță externă, să obicinuiască băncile a se supune din când în când la revizie. Aceasta fără sgomot și fără ca alții să aibă cunoștință despre efectuarea reviziei.

La „Asociația regnicolară a institutelor de bani din Ungaria”, precum se știe, revizia este facultativă și conform celor de sus „Asociația” se pronunță pentru menținerea autonomiei institutelor de bani în ce privește controlul. „Solidaritatea” noastră asemenea lasă neatinsă autonomia membrilor ei, cu deosebirea însă, că la noi controlul extern, exerciat prin revizorii experți este obligator pentru institutele membre ale „Solidarității”. Asociația institutelor de bani săsești încă are introdusă controlul obligator pentru membrii ei.

În privința aceasta așadar cele două „Asociații naționaliste” sunt în progres față de Asociațiile regnicolare.

Domnul Virgil V. Bontescu, fost corespondent la „Banca centrală a casselor de păstrare bohemă, Filiala Brunn”, de prezent în serviciile institutului „Ústredná banka úd. spol.” („Banca centrală societate pe acții, Budapesta”), precum aflăm, a fost avansat în timpul recent la rangul de *procurist*.

„TERNOVANA“, institut de economii și credit, ca
societate pe acții în Tirnova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, ca societate pe acții „Ternovana“, se invită prin aceasta la

adunarea generală extraordinară,

care se va țineă *Duminecă în 30 Aprilie st. n. 1911, la 8 oare a. m.*, în școala gr.-or. rom Nr. 1 din loc.

Obiectele:

1. Designarea a 2 bărbați de încredere și 1 notar.
2. Dispunerea cu K 25,000 din fondul de rezervă și urcarea capitalului societar.
3. Deschiderea unei filiale ori exposituri și transpunerea sediului.
4. Modificarea statutelor.
5. Eventuale propuneri.

În lipsa membrilor ori acțiilor recerute adunarea generală se va țineă în 7 Maiu 1911, la locul și timpul sus indicat.

P. T. Domni acționari cari voiesc a participa la adunare sunt rugați conform §-ului 16 din statute a-și, depune acțiunile până la 6 Maiu a. c. la cassa institutului nostru.

Tirnova, în 4 Aprilie 1911.

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții

(Szerdahely, Szebenmegye).

CONCURS.

Se publică concurs pentru ocuparea **postului de practicant** la „Cassa de păstrare în Mercurea“, soc. pe acții, dotat la an cu K 1000.

Dela reflectanți se recere să fie absolvenți de școală comercială.

Ce ales, cel mult după un an de praxă, intrucât se validează, va fi avansat în postul de funcționar dotat cu K 1200 la an, K 240 bani de cuartir, tantiemă statutară, drept la fond de pensiune și urcare de salar tot din 3 în 3 ani.

Reflectanții au să-și înainteze cererile provăzute cu atestatele de lipsă, până în 30 Aprilie n. 1911.

Nr. 121 [1—1]

Direcțiunea.

„TERNOVANA“, takarék- és hitelintézet mint részvénnytársaság Tirnován.

MEGHIVÓ.

A „Ternovana“ takarék- és hitelintézet részvényes urak ezennel az 1911. évi április hó 30-án, d. e. 8 óraker, a gör.-kel. iskolában helyben megtartandó

rendkívüli közgyűlésre,

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Két bizalmi férfi és egy jegyző kijelölése.
2. Rendelkezés 25,000 koronával a tartalékalapból és társas tőke felemelése.
3. Határozat egy fiok vagy kirendeltség megnyitása és a székhely áthelyezése iránt.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Esetleges indítvány.

A kellő részvényesek illetve részvények hiányában a rendkívüli közgyűlés 1911. május hó 7 én fentebb megjelölt helységben és napszakon tartatik meg.

Azon t. cz. részvényes urak, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, részvényeit az alapszabályaink 16. §-a értelmében f. é. május hó 6-án az intézetünk pénztárnál letenni sziveskedjenek.

Kelt Tirnován 1911. évi április hó 4-én.

As igazgatóság.

„ISVORUL“, institut de credit și economii în Ighiu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **contabil** la nou înființatul institut „Isvorul“, se publică concurs cu termin până la 1 Maiu 1911.

Reflectanții la acest post au să dovedească absolvarea unei școale comerciale, apoi praxa îndestulitoare spre a putea conduce contabilitatea independent.

Salar anual K 1600 și tantiema statutară.

Alegerea se va face pe un an de probă.

Postul e de ocupat îndată după alegere.

Documentele să se trimită direcțiunii institutului cel mult până în 30 Aprilie l. c.

Ighiu (Magyarigen), la 2 Aprilie 1911.

Nr. 122 (1—2)

Direcțiunea.

„VICTORIA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală ținută la 19 Martie 1911 n. a hotărât fuzionarea institutului de credit și economii „Lunca“ din Boroșineu, cu institutul nostru, și totodată a hotărât și urcarea capitalului de acții dela K 1,200.000 la K 2,500.000 sub condițiile ce urmează aci:

I. Institutul nostru emite 6500 acții nouă în valoare nominală de K 200 acția dintre cari

1. 6000 de acții se ofer acționarilor vechi cu K 300 preț de emisiune, astfel, că fiecare acționar vechiu are dreptul de prioritate de a subscrie din această emisiune atâtea acții nouă, câte are deja din emisiunile precedente.

2. 250 acții se oferă cu drept de prioritate acționarilor institutului „Lunca“, cu prețul de K 400, astfel însă, că pe lângă o simplă declarație de optare și pe lângă depozitarea acțiilor, fără altă plată, pentru aceste 4 acții dela „Lunca“, institutul nostru, dă câte una acție nouă, și totodată după aceste acții dă 5% interese dela 1 Ianuarie 1911—31 Decemvrie 1911, îndată după încheierea acestui an; în fine restul:

3. 250 acții noi, dimpreună cu toate celelalte acții rămase eventual neoptate, fie dela „Victoria“ sau fie dela „Lunca“, se ofer în primul rând acționarilor și în al doilea rând și altor persoane, cu prețul de emisiune de K 400 de acție.

II. In toate trei cazurile din prețul de emisiune K 200 se adaugă la capitalul de acții, iar restul, după substragerea speselor de emisiune, se adaugă la fondul special de rezervă.

III. Terminul de subscriere, pentru acționari și pentru neacționari, se fixează dela 15 Aprilie până la 15 Maiu 1911 n. inclusiv, astfel însă că toți acționarii vechi, cari până la acest termin nu au participat la subscriere, necondiționat își perd dreptul lor de prioritate (§ 7 din statute).

Deodată cu subscrierea acționarii vechi sunt datori să prezenteze la cassă toate acțiile vechi, pentru cari vor să opteze, spre a se stampilă cu nota de emisiune, datori fiind să plătească totodată și prima rată de emisiune; altcum subscrierile nu au nici o valoare.

IV. Prețul acțiilor nouă se plătesc în următoarele rate și termine:

a)	K 50	dela 15 Aprilie	până la 15 Maiu	n. 1911.	
b)	„ 50	„ 15 Maiu	„ „ 15 August	„ „	Nr. 122 (1—1)
c)	„ 100	„ 15 August	„ „ 15 Septemvrie	„ „	
d)	„ 100	„ 15 Septemvrie	„ „ 15 Octomvrie	„ „	

Ce privește acțiile emise cu prețul de K 400, rata ultimă de plătit la 15 Septemvrie până la 15 Octomvrie n. 1911, în loc de K 100 va fi de K 200.

Toate ratele se pot plăti însă și înainte de aceste termine.

V. Acțiile nouă vor participa la toate drepturile institutului numai începând dela 1 Ianuarie 1912, până atunci subscriitorii primesc 5% interese după ratele plătite, și din contră după ratele neachitate la termin vor plăti 6% interese de întârziere.

In caz de neplătire la terminele fixate, ratele deja plătite se pierd în favorul fondului de rezervă, iar acțiile rămase astfel neplătite, se declară de nimicite și în locul lor se esmit acții nouă cu prețul de K 400 (§ 10 din statute).

VI. In caz dacă cutare acționar dela „Lunca“ nu va uză de dreptul său de prioritate (ad punctul I/2) sau peste tot nu va depune la casa noastră una sau mai multe acții dela „Lunca“, în terminul mai sus hotărât, acțiile astfel neoptate se declară de nule și pe lângă plătire sau depozitarea valorii lor nominale de câte K 100, institutul „Victoria“ este în drept să emită acții nouă, conform prospectului de față, cu prețul de K 400.

VII. Acțiile se vor eliberă numai după plătitrea întregului preț de emisiune, și numai cu începere dela 1 Noemvrie 1911, — până atunci plătirile se fac și chitează în titluri provizorii.

Arad, 19 Martie n. 1911.

Direcțiunea institutului.